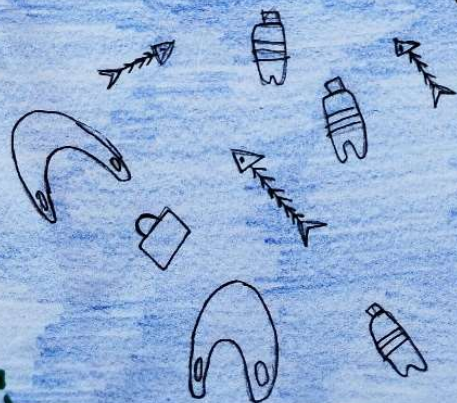
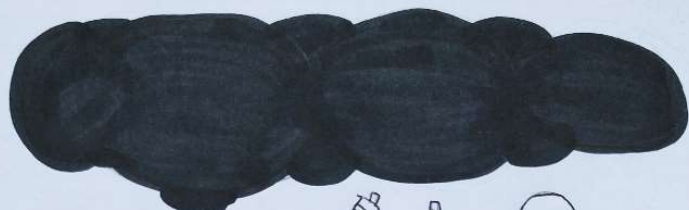

ANTONČEK

UVODNIK

Dragi učenci!

Dan Zemlje praznujemo 22. aprila, zato smo v spomladanskem Antončku pisali o ekologiji naše Zemlje.

Na ta dan se veliko ljudi zbere – kar v 192 državah in poskuša očistiti okolje/naravo, okoljevarstveniki pa poskušajo opozoriti ljudi in najti rešitev za preprečevanje podnebnih sprememb.

V časopis smo vključili: naj mesta, živali, hrana, naj knjige, intervju, anketa, strip.

Poskusite ločevati odpadke, ugašati luči, ko niste v prostoru in paziti na okolje, saj nimamo planeta B!

Julija Sevčnikar, 9.B

Časopis smo ustvarili:

Zala Abram, Vita Marija Križman, Matija Kuzmič, Anouk Lazar, Jaka Potočnik, Maja Rašpolič, Lana Sedmak, Julija Sevčnikar, Erik Zorko in mentorica Nina Verbič Pacek

NAJBOLJ EKOLOŠKA DRŽAVA NA SVETU- BUTAN

Butan, uradno Kraljevina Butan, je mala gorska država v južni Aziji v himalajskem pogorju med Indijo na jugu, vzhodu, zahodu in Kitajsko na severu. Največje butansko mesto, ki je tudi glavno mesto, je Thimphu.

Ime države, Butan (Druk Yul), pomeni 'dežela grmečega zmaja', saj pravijo za grom, da je zvok renčanja zmajev. Vodja države Kraljevine Butan se imenuje Druk Gjalpo – zmajski kralj ali 'kralj Butana'.

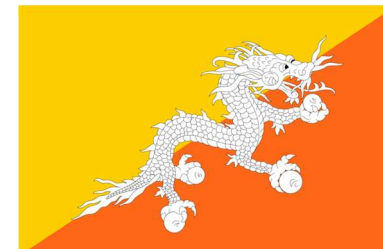
Butan je prva država na svetu, ki je namesto bruto domačega proizvoda (BDP), kot merilo napredka uvedla bruto dodano srečo (BDS). Bloomberg Businessweek je, na osnovi globalne primerjave leta 2006, Butan uvrstil med najsrečnejše države v Aziji oziroma kot

osmo najsrečnejšo državo na svetu. Leta 2016 pa je World Happiness Report, ki ga objavljajo Združeni narodi, uvrstil Butan kot 84. najsrečnejšo državo.

OKOLJSKI PROBLEMI

Čeprav je naravna dediščina Butana še vedno precej nedotaknjena, je vlada izjavila, da je ni mogoče sprejeti kot samoumevno in da je treba ohranjanje naravnega okolja obravnavati kot enega od izzivov, ki jih bo treba obravnavati v prihodnjih letih. Skoraj 56,3 % vseh Butancev je povezanih s kmetijstvom, gozdarstvom ali ohranjanjem narave. Vlada si prizadeva spodbujati ohranjanje kot del svojega načrta za usmerjanje bruto nacionalne sreče. Trenutno ima neto nič emisij toplogrednih plinov, ker majhno količino onesnaževanja, ki ga povzroča, absorbirajo gozdovi, ki pokrivajo večino države. Medtem, ko celotna država skupaj proizvede 2,2 milijona ton ogljikovega dioksida letno, ogromen gozd, ki trenutno zajema 72 % države, deluje kot ponor ogljika, ki vsako leto absorbira več kot štiri milijone ton ogljikovega dioksida. Država večino energije pridobiva iz hidroelektrarn in ne oddaja pomembnih toplogrednih plinov za proizvodnjo energije.

KULTURA

Butan ima bogato in edinstveno kulturno dediščino, ki je večinoma ostala nedotaknjena zaradi njegove izolacije od ostalega sveta do sredine 20. stoletja. Ena glavnih atrakcij za turiste je kultura in tradicija države. Butanska tradicija je globoko preplavljena s svojo budistično dediščino. Hinduizem je druga najbolj prevladujoča religija v Butanu, ki je najbolj razširjena v južnih regijah. Vlada si vse bolj prizadeva za ohranjanje in vzdrževanje sedanje kulture in tradicije države.

ŽIVALI

Tokratna tema je ekologija, zato sem opisala, kako onesnaževanje vpliva na živali. Ljudje onesnažujemo na veliko različnih načinov, a se bom osredotočila na onesnaževanje vode, saj živimo blizu morja.

Onesnaževanje je opredeljeno kot vnos škodljivih onesnaževal v ekosistem, kjer niso pogosti. Greenpeace ocenjuje, da vsako leto oceane doseže med 4,8 in 12,7 milijona ton plastike, kar je nekaj, kar ustreza teži 800 Eifflovih stolpov. Vsako sekundo več kot 200 kg smeti konča v morju in na kopnem. Druga vrsta onesnaževanja morskega okolja je akustika. Ta kontaminacija je lahko posledica vse pogostejše prisotnosti močnih zvokov, ki prihajajo iz sonarjev, naftnih naprav, ladij ali naravnih virov, kot so potresi.

Vsa ta mešanica kemikalij v morju je idealna za razvoj rastlin, kot so morska leča - lemna ali alge ter nevarnih bakterij, protozojev in gliv, ki so lahko škodljive za morske organizme.

Na primer, razvoj alge na površini vode, ki omeji prehod svetlobe do globokega morja - proces eutrofikacije. Rastline pa potrebujejo svetlobo za proizvod kisika, od katerega so odvisni nevretenčarji in druge morske živali. Druge živali, kot so delfini, kiti selivci, morske želve, morski psi, raži ali tjulnji, se poškodujejo in lahko celo umrejo zaradi zaužitja morskih odpadkov, zlasti s plastiko. Nekateri kiti, so še posebej zvočno

prizadeti zaradi onesnaženja v naših oceanih. To je zato, ker pri svojih dolgih selitvah uporabljajo številne zvoke za orientacijo. Zaradi tega se število nasedlih kitov poveča.

1,5 milijona ptic, rib, želv in kitov vsako leto pogine v morju zaradi onesnaženja. Ocenjuje se, da je v severnem Pacifiku do 30 % rib v nekem trenutku svojega življenjskega cikla zaužilo plastiko. Pri kitih sijačih zaužitje teh odpadkov zdrobi njihovo črevesje, zobati kiti pa jih običajno zaužijejo, ko se igrajo, raziskujejo ali se hranijo. V kar 11 % tjulnjev Severnega morja so našli plastiko. Možne rešitve za manjše onesnaževanje morja:

- Zmanjšanje emisij v prometnih sredstvih.
- Zmanjšanje ali večji nadzor industrijskih izpustov.
- Nadzor kmetijskih dejavnosti za zmanjšanje izpustov.
- Pravilno ločevanje ali recikliranje odpadkov.
- Filtriranje vode.
- Ozaveščanje javnosti o njihovih dejavnostih v vodi.

HRANA – KAKO PORABITI OSTANKE HRANE?

Koliko hrane na teden zavržete? V letu 2019 je Slovenec na teden zavržel 1,3 kg hrane (od te je bilo 39% še užitne). Prav je, da se naučimo hrano pojesti/porabiti do konca ... Samo pomislite na vse tiste, ki bi si želeli vsaj košček kruha; nam pa se to zdi samoumevno. Tukaj je objavljenih nekaj receptov, kako porabiti ostanke hrane.

Ostanki beljakov (Kolač iz beljakov)

Sestavine:

- 7 beljakov
- 180 gramov sladkorja v prahu
- 180 gramov moke
- 120 gramov narezanega suhega sadja (rozine, brusnice, fige, marelice, slive in mogoče še kakšen orešček)

Postopek priprave:

Beljake stepemo v sneg. Med stepanjem dodajamo sladkor in nato moko. Narahlo vmešamo še suho sadje. Zmes damo v naoljen in pomokan pekač za kolače. Pri 180 stopinjah Celzija pečemo 45 minut. Pečen kolač zvrnemo na desko in ga posladkamo.

Ostanki belega kruha (Kruhov narastek s šampinjoni)

Sestavine:

- 1 štruca belega kruha (1 dan starega)
- 4-5 jajc
- 3 dcl mleka
- 300 g šunke, 300 g sira
- 150 g šampinjonov v slanici
- 4-5 žlic sesekljanega peteršilja
- 1 čebula sol in poper, po okusu vegeta

Postopek priprave:

Čebulo sesekljam in jo prepražimo na maslu ali olju, da postekleni. Dodamo peteršilj in premešamo. Zmes naj se ohladi. Kruh narežemo na kocke. Jajca zmešamo z mlekom in jih prelijemo čez kruhove kocke. Mleko dolivamo po potrebi, zmes naj bo takšna, da se kocke kruha ohranijo še cele, ne da se preveč namočijo. Narežemo šunko, gobice in sir na koščke ter vmešamo s čebulo v kruhovo maso. Posolimo in popopravimo. Z maslom na debelo namažemo pekač. Zmes naložimo v pekač in pritisnemo ob dno, da se lepo poleže. To zmes pečemo dobre pol ure v pečici na 180°C.

NAJ KNJIGE

Pozdravljen!

V tej izdaji Antončka se posvečamo temah o Zemlji, saj je 22. april dan Zemlje. Zato sem izbrala knjige, ki spadajo pod eko bralno značko. Vse jih lahko najdeš v šolski knjižnici.

Veselo branje, A.L.

Od 1. do 3. razreda:

Brenči, brenči, čebelica (Mojiceja Bonte)

Ilustracije: Anzhelika Enshina

Založba Epistola D.o.o. – 2021

Tale knjiga govori o čebelici Kranjici, ki je spoznala murna Aleksa, ko je nabirala med. Ta se je pritoževal nad Kranjičinim brenčanjem. Ko ju iz travnika spodi delovni stroj, Kranjica Aleksu ponudi nov dom.

Tri muhe in umazan ribnik (Mojiceja Bonte)

Ilustracije: Uroš Hrovat

Založba Epistola d.o.o. – 2015

Ta knjiga govori o treh muhah, ki že leta živijo skupaj ob ribniku. Ko si kot vsako jutro pripravijo čaj iz vode v ribniku, se zgodi nekaj čudnega. Preberi knjigo, da izveš kaj!

Od 4. do 6. razreda:

Tonja iz hudega brega (Maria Parr)

Ilustracije: Jure Engelsberger

Založba Mladinska knjiga, 2014

Knjiga govori o Tonji, edinemu otroku v odmaknjeni gorski vasici. Njen najboljši prijatelj je stari Gunnvald s katerim si delita vse skrivnosti. Vsaj tako je mislila Tonja, vendar se nekega dne Gunnvald odpravi v bolnišnico, a ji tega ne pove. Tonja se odpravi po odgovore.

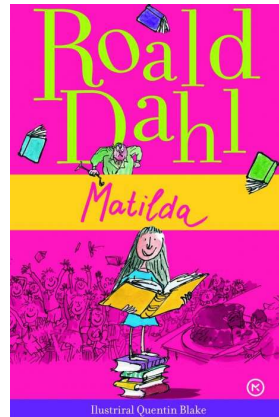

Matilda (Roald Dahl)

Ilustracije: Quentin Blake

Založba Mladinska knjiga, 2018 (ponatis)

Knjiga Matilda govori o majhni punčki Matildi, ki je zelo pametna, nagajiva in ima tudi magične sposobnosti! Njeni starši ne cenijo njene pameti zato se jim odloči maščevati z njenimi nadnaravnimi močmi. Po knjigi je posnet tudi film.

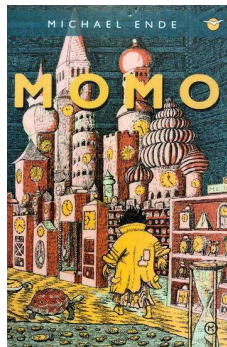

Od 7. do 9. razreda:

Momo (Michael Ende)

Založba Mladinska knjiga, 2012

Knjiga Momo govori o deklici Momo o kateri ne vemo veliko. Veliko ljudi pozna Momo, z njo se tudi radi pogovarjajo. Nekega dne v mesto pridejo agenti iz Hranilnice časa. Po njihovem prihodu vse manj ljudi obiskuje Momo, ker so zaposleni z delom, ki jim ga agenti dajo. Momo se odloči, da bo raziskala, kaj se dogaja.

Dnevnik Ane Frank (Ana Frank)

Založba Mladinska knjiga, 2013

Knjiga govori o resničnih dogodkih, ki jih je judinja Ana Frank zapisala v svoj dnevnik med drugo svetovno vojno. Skrivala se je na podstrešju v poslovni stavbi v Amsterdamu skupaj s svojo družino in prijatelji. V dnevniku opisuje vsakodnevno življenje na podstrešju, svoje bližnje in njeno prvo ljubezen.

INTERVJU: TINA PAHOR

Kaj pomeni, da smo »ekošola«?

Pomeni, da ločujemo odpadke, večino ustvarjamo z odpadnimi materiali, zbiramo star papir...

Kaj pomeni da ste koordinator ekošole?

Da koordiniram ostale sodelavce in pripravljam dokumentacijo.

Kako ste postali koordinator ekošole?

Učiteljica Elizabeta mi je predala mesto.

Zakaj ste se odločili za koordinatorja ekošole?

Ker mi je pomembno, da smo »eko«.

Kaj imamo kakšne projekte kot ekošola?

Ja. Zbiranje starega papirja, odpadnih kartuš, zamaškov, ...

Kako lahko učenci pomagajo?

Da zbirajo stari papir, ločujejo odpadke, v šoli izdelujejo iz odpadne embalaže, ...

Ali bi priporočali drugim šolam, da postanejo ekošole?

Ja, zato ker je pomembno, da otroke ozaveščamo o pomenu narave.

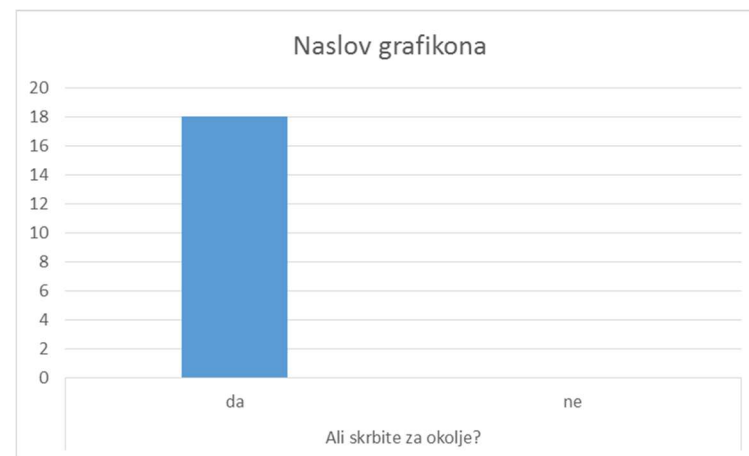
Zakaj vi mislite, da je pomembno biti »eko«?

Ker s tem ohranjamo okolje in damo večji poudarek na naravo.

ANKETA

Anketirala sva zaposlene na naši šoli. In sicer 18 delavcev. To so rezultati najine ankete.

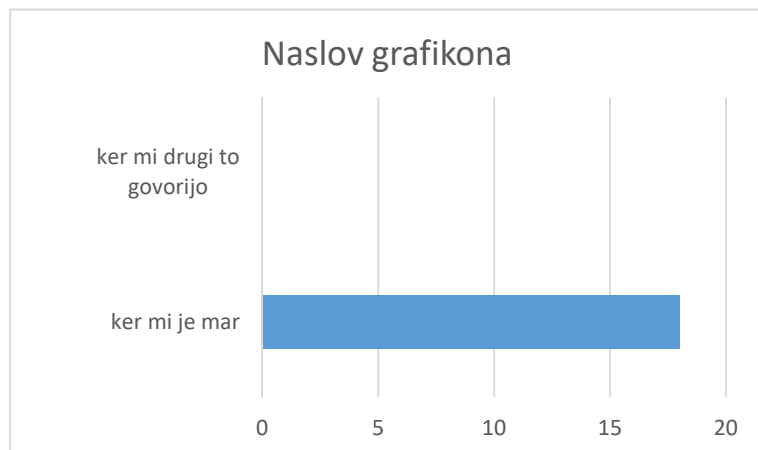
1. Vprašanje: Ali skrbite za okolje?

2. Vprašanje: Kakšen je vaš prispevek k pomoči okolju?

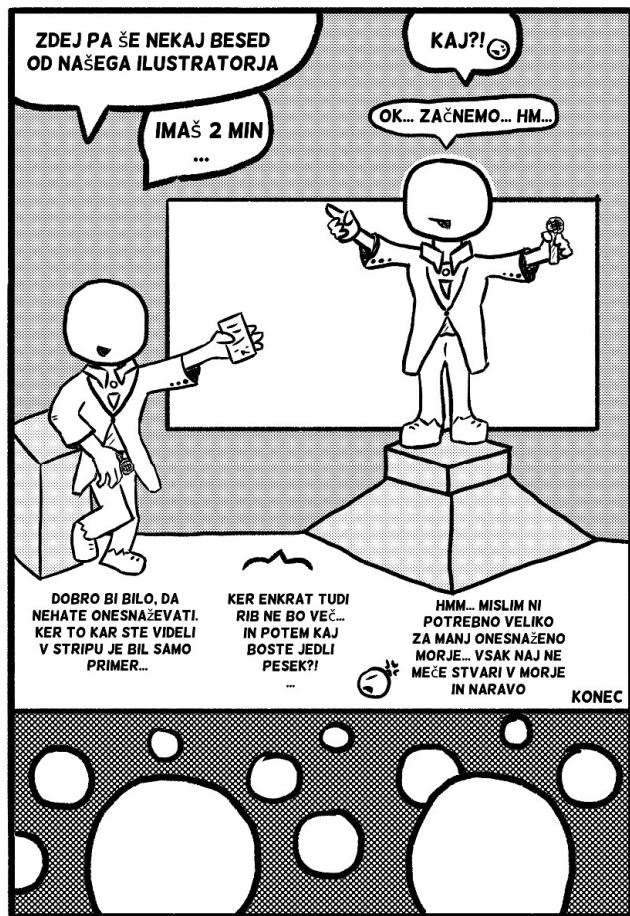

3.Vprašanje: Zakaj to delate?

STRIP

OSNOVNA ŠOLA ELVIRE VATOVEC PRADE
PODRUŽNICA SVETI ANTON